

Zadeva C-229/24 [Brännelius]ⁱ

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

26. marec 2024

Predložitveno sodišče:

Högsta domstolen (Švedska)

Datum predložitvene odločbe:

21. marec 2024

Pritožnika:

T. K.

O. P.

Druga stranka v postopku:

Riksåklagaren

[...] (ni prevedeno)

STRANKE

Pritožnika:

1. T. K.

[...] (ni prevedeno)

2. O. P.

[...] (ni prevedeno)

Druga stranka v postopku

Riksåklagaren (generalno državno tožilstvo, Švedska)

ⁱ Ime te zadeve je izmišljeno in ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

[...] (ni prevedeno)

PREDMET

Trgovanje na podlagi notranjih informacij

[...] (ni prevedeno)

PREDLOG ZA SPREJETJE PREDHODNE ODLOČBE

Dejansko stanje

1. Spomladi leta 2018 je občinska družba Umeå kommunföretag AB, v kateri ima občina Umeå pravno odločilen vpliv, izvedla postopek oddaje javnega naročila električnih avtobusov in polnilnih postaj. Ponudbi sta predložili dve družbi. Ena od njiju je bila družba Hybricon Bus Systems AB, ki kotira na borzi. Še tri druge družbe so v zvezi z javnim naročilom izrazile interes, vendar niso bile upravičene predložiti ponudbe.

2. Občinska družba je 14. maja 2018 odločila, da se javno naročilo ne odda družbi Hybricon, ampak drugemu ponudniku. V elektronskem sporočilu, ki ga je občinska družba poslala ob 14:34 navedenega dne, je vseh pet družb obvestila o izidu postopka oddaje javnega naročila.

3. V družbi Hybricon je elektronsko sporočilo prejel uslužbenec, ki je bil primarno odgovoren za stike z občinsko družbo v zvezi z zadevnim postopkom oddaje javnega naročila. Kmalu za tem je navedeni uslužbenec poslal sporočilo osebi O. P., naj takoj proda svoje delnice v družbi Hybricon. Oseba O. P. je to informacijo posredovala osebi T. K., ki je prav tako imela delnice navedene družbe.

4. Ob 14:37 je oseba T. K. v prodajo dala 73.000 delnic družbe Hybricon. Nekaj minut pozneje, ob 14:40, je oseba O. P. prodala 31.000 delnic družbe.

5. Družba Hybricon je sporočila za medije, da ni bila uspešna v postopku javnega naročila, objavila ob 15:22. Po tem je cena delnic družbe Hybricon močno padla. S prodajo delnic pred objavo sporočila za medije sta osebi O. P. in T. K. omejili svoje izgube.

Postopek pred tingsrätten (okrožno sodišče)

6. Osebi O. P. in T. K. ter še nekatere druge osebe so bile obtožene kaznivega dejanja trgovanja na podlagi notranjih informacij v zvezi s prodajo zadevnih delnic.

7. Tingsrätten (okrožno sodišče) je osebama O. P. in T. K. izreklo pogojno obsodbo in delo v korist skupnosti zaradi trgovanja na podlagi notranjih informacij, ki ni zanemarljivo majhne teže. Če bi bila izrečena kazen zapora, bi bili osebi obsojeni na štiri mesece zaporne kazni. Kot odškodnina za kaznivo

dejanje je bilo osebi O. P. odvzeto premoženje v vrednosti 51.508 SEK (švedske krone), osebi T. K. pa v vrednosti 146.536 SEK.

8. Tingsrätten (okrožno sodišče) je ugotovilo, da je šlo pri sporočilu o tem, da družba Hybricon pri javnem naročilu ni bila uspešna, za informacijo z natančno določenimi lastnostmi, ki se je neposredno nanašala na družbo Hybricon in vplivala na ceno njenih delnic. Nadalje, informacije ni bilo mogoče šteti za javno, dokler družba Hybricon ni izdala sporočila za medije.

Postopek pred hovrätten (pritožbeno sodišče)

9. Hovrätten (pritožbeno sodišče) je spremenilo sodbo tingsrätten (okrožno sodišče) le v tem, da je osebama O. P. in T. K. vsaki izreklo pogojno obsodbo ter 150 dnevni zneskov globe.

Postopek pred Högsta domstolen (vrhovno sodišče, Švedska)

10. Osebi O. P. in T. K. trdita, da bi ju moralo Högsta domstolen (vrhovno sodišče) oprostiti odgovornosti za trgovanje na podlagi notranjih informacij. Med drugim trdita, da informacija ni bila več notranja, ko je bila poslana odločitev o oddaji javnega naročila, zato je takrat postala javna in zanjo ne velja varstvo zaupnosti.

11. Riksåklagaren nasprotno trdi, da bi bilo treba sodbo hovrätten (pritožbeno sodišče) spremeniti. Riksåklagaren trdi, da je odločitev o oddaji javnega naročila postala javna takoj, ko je bila poslana, vendar jo je kljub temu še mogoče šteti za zaupno. Riksåklagaren trdi, da je bila odločitev v vsakem primeru notranja informacija, dokler družba Hybricon ni izdala sporočila za medije.

12. Högsta domstolen (vrhovno sodišče) je dopustilo pritožbo na podlagi dejanskega stanja, kot ga je ugotovilo hovrätten (pritožbeno sodišče).

13. Glavno vprašanje v zadevi je, kdaj se šteje, da je informacija o oddaji javnega naročila postala javna in se ne šteje več za notranjo informacijo.

Pravne določbe

Trgovanje na podlagi notranjih informacij

14. Lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden (zakon o sankcijah zaradi zlorabe trga vrednostnih papirjev) določa, da oseba, ki ima notranje informacije in ki v svojem imenu ali za koga drugega s trgovanjem na trgu vrednostnih papirjev pridobi ali odsvoji finančne instrumente, na katere se informacije nanašajo, stori kaznivo dejanje trgovanja na podlagi notranjih informacij (glej poglavje 2, člen 1, prvi odstavek, pododstavek 1). Sankcija je zaporna kazen do dveh let. Če gre za hujše kaznivo dejanje, je zagrožena sankcija za trgovanje na podlagi notranjih informacij zaporna kazen od šest mesecev do šest let. Če gre za lahko kaznivo dejanje, se

odgovornost ne uveljavlja. Za obstoj kazenske odgovornosti se zahteva, da je dejanje storjeno naklepno.

15. Z lagen om straff för marknadsmissbruk se v švedsko pravo prenaša Direktiva 2014/57/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o kazenskih sankcijah za zlorabo trga (direktiva o zlorabi trga). Člen 3(1) navedene direktive določa, da države članice sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se trgovanje z notranjimi informacijami v nekaterih specifičnih okoliščinah šteje za kaznivo dejanje vsaj v hudih primerih in kadar je storjeno naklepno.

16. Poglavje 1, člen 4 lagen om straff för marknadsmissbruk določa, da so notranje informacije tiste v smislu člena 7 Uredbe (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga (uredba o zlorabi trga). Ustrezen sklic na opredelitev pojma v uredbi vsebuje tudi člen 2(4) direktive o zlorabi trga.

17. V členu 7(1)(a) uredbe o zlorabi trga so notranje informacije opredeljene kot informacije z natančno določenimi lastnostmi, ki niso javne in se posredno ali neposredno nanašajo na enega ali več izdajateljev ali na enega ali več finančnih instrumentov ter ki bi, če bi postale javne, verjetno znatno vplivale na cene teh finančnih instrumentov ali na ceno z njimi povezanih izvedenih finančnih instrumentov.

Razkritje notranjih informacij

18. V skladu z uredbo o zlorabi trga izdajatelj notranje informacije, ki ga neposredno zadevajo, čim prej sporoči javnosti (člen 17). Izdajatelj zagotovi, da se notranje informacije objavijo na način, ki javnosti omogoča hiter dostop ter popolno, pravilno in pravočasno oceno informacij, ter na posebej predpisan način, kadar je to primerno.

19. Ko izdajatelj razkrije informacije na način, skladen s pogoji iz člena 17 uredbe o zlorabi trga, se šteje, da so informacije postale javne v smislu člena 7 uredbe.

Informacije o izidu postopka javnega naročanja

20. Organ, ki vodi postopek oddaje javnega naročila, mora takoj, ko je to mogoče, obvestiti kandidate in ponudnike o odločitvi o oddaji javnega naročila ali skleniti okvirni sporazum (glej poglavje 12, člen 12, prvi odstavek lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (zakon o javnem naročanju)). Organ mora informacije o rezultatu postopka oddaje javnega naročila zagotoviti z obvestilom najpozneje v 30 dneh po sklenitvi sporazuma (glej poglavje 19, člen 7, prvi odstavek). Organ javnosti pred tem rokom ni dolžan obvestiti.

21. Vendar se odločitev o oddaji javnega naročila lahko šteje za javni dokument, ki ga je na zahtevo treba razkriti.

Razkritje javnih dokumentov

22. Temeljne določbe o razkritju dokumentov vsebuje poglavje 2 tryckfrihetsförordningen (zakon o svobodi tiska). To določa, da ima vsakdo pravico do dostopa do javnih dokumentov, vendar se lahko pod določenimi pogoji ta pravica z zakonom omeji. Dokument je javen, če ga hrani organ in če se šteje, da ga je organ prejel ali ustvaril. Med drugim se šteje, da je dokument ustvaril organ, ko ga ta pošlje (glej poglavje 2, člani 1, 2, 4 in 10).

23. Osebi, ki zahteva javni dokument, je treba na kraju samem takoj oziroma takoj, ko je mogoče, omogočiti dostop do njega. Na zahtevo mora organ tudi zagotoviti prepis ali kopijo dokumenta, če je ustrezno ob plačilu pristojbine. Tako zahtevo mora organ obravnavati brez odlašanja (glej poglavje 2, člena 15 in 16).

24. Podrobne določbe o uradnih postopkih v zvezi z razkritjem javnih dokumentov ter omejitvami pravice do dostopa do takih dokumentov vsebuje offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (zakon o javnem dostopu do informacij in zaupnosti). Poglavje 6, člen 4, določa, da mora organ na zahtevo posameznika zagotoviti informacije iz javnega dokumenta, ki ga hrani organ, razen če so informacije zaupne ali če bi to oviralo dobro izvajanje dejavnosti .

25. Pravica do dostopa do javnih dokumentov se med drugim uporablja tudi glede družb z omejeno odgovornostjo, v katerih imajo občine pravno odločilen vpliv. Na področju uporabe offentlighets- och sekretesslagen se take družbe obravnavajo enako kot organi (glej poglavje 2, člen 3).

26. V primeru postopka javnega naročanja informacij o, med drugim, oddanih ponudbah pod nobenimi pogoji ni dovoljeno razkriti nikomur, razen ponudnikom, dokler vse ponudbe niso javno razkrite oziroma dokler ni sprejeta odločitev o dobavitelju in izbrani ponudbi ali če je zadeva že končana (glej poglavje 19, člen 3, drugi odstavek offentlighets- och sekretesslagen). Vendar se tudi po tem informacije v zvezi s ponudbo lahko štejejo za zaupne (primerjaj med drugim s poglavjem 31, člen 16).

27. Na podlagi zgoraj navedenega ima posameznik torej v izhodišču pravico do dostopa do odločitve o oddaji javnega naročila, ki jo je sprejel in poslal organ ali občinska družba, ki se obravnava kot organ. Obdobje, v katerem je lahko posameznik v praksi obveščen o odločitvi oziroma o njeni vsebini pa se lahko razlikuje, odvisno od tega, kako si organ organizira delo in od drugih okoliščin.

Potreba po predhodni odločbi

28. Tingsrätten (okrožno sodišče) in hovrätten (pritožbeno sodišče) sta ugotovila, da so bile informacije iz odločitve o oddaji javnega naročila, ki jo je občinska družba poslala zadevnim družbam, notranje informacije, dokler družba Hybricon ni objavila sporočila za medije. Navedeni sodišči sta torej presodili, da s tem, ko je občinska družba poslala sporočilo o oddaji javnega naročila, navedena

informacija še ni postala javna tako, da se ne bi več štela za notranjo informacijo v smislu uredbe o zlorabi trga.

29. Glavno vprašanje, ki ga obravnava Högsta domstolen (vrhovno sodišče), je, kdaj se šteje, da je informacija iz odločitve o oddaji javnega naročila postala javna in ni več notranja informacija. Zato se v zadevi postavlja vprašanje razlage izraza „ki niso javne“ iz člena 7(1)(a) uredbe.

30. Iz člena 7(1)(a) uredbe ne izhaja, da bi bilo treba v zvezi z vsemi informacijami, ki niso bile javno razkrite v skladu s členom 17, šteti, da niso javne. Iz izjav Evropskega organa za vrednostne papirje in trge (ESMA) izhaja, da lahko notranje informacije postanejo javne tudi na drug način, ne le z javnim razkritjem v skladu s členom 17, vključno z dejanji tretjih oseb (vprašanja in odgovori o uredbi o zlorabi trga, različica 17, nazadnje posodobljeno 25. novembra 2022, A5.10).

31. Vendar pa iz uredbe izrecno ne izhaja, da lahko informacije postanejo javne na podlagi takega tako imenovanega dejanskega javnega razkritja, poleg tega to ni bilo potrjeno v nobeni odločbi Sodišča Evropske unije. Nobenih nadaljnjih smernic ni v zvezi z zahtevami, ki jih je treba upoštevati v takih primerih, da se lahko šteje, da informacije niso več notranje informacije.

32. Ni jasno oziroma še ni bilo pojasnjeno, kako je treba v zvezi s tem razlagati uredbo o zlorabi trga. Zato je treba pri Sodišču vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe.

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

33. Högsta domstolen (vrhovno sodišče) predlaga, naj Sodišče Evropske unije sprejme predhodno odločbo in odgovori na naslednji vprašanji:

1. Ali je nujno, da se javno razkritje izvede v skladu s členom 17 uredbe o zlorabi trga, da se lahko informacije štejejo za javne v skladu s členom 7(1)(a) navedene uredbe?

2. Če se javno razkritje lahko opravi tudi drugače, katere okoliščine je treba upoštevati pri ugotavljanju, ali naj se informacije štejejo za javne v smislu člena 7(1)(a)?